

Det händer

Evenemangstips
i Boxholms kommun

Utställning: Smycken

Helena Ström, Hemasis, visar och säljer sina vackra, handgjorda smycken i vår utställningsmonter. Välkomna in!
Tid: T o m 04-05.
Plats: Boxholms bibliotek.

Söndagstur 3 mars

Berättare är Ann-Sofie Johansson.
Tid: 03-03. Elden tänds kring klockan 10 och Ann-Sofie Johansson kan vi lyssna på klockan 10.45.
Plats: Elden brinner intill Lillån öster om Bocketorp. Vägvisning utefter vägen mot Malexander.

Utställning: Lena Hjerten

Välkommen in till Boxholms bibliotek för att se på konstutställning! Lena Hjerten, konstnär från Mjölby, ställer ut sina akvareller. Välkomna till en spännande utställning!
Tid: 03-04-03-22.
Plats: Boxholms bibliotek.

Sagostund

Vårens sagostunder börjar torsdag 21 februari kl 10.00 - 10.30 och pågår åtta torsdagar med avslutning 11 april. Passar för barn runt 4 till 5 år. Varmt välkomna!
Tid: Torsdagar t o m 04-11.
Plats: Boxholms bibliotek.

Bio

Filmen Nämndemannen visas på Boxholms Folkets hus. Välkommen att se en spännande film lördagen den 9 mars.
Tid: 03-09, kl 14.
Plats: Boxholms Folkets hus.

Söndagstur 10 mars

Johan Birath avslutar traditionen enligt säsongens söndagsturer.
Tid: 03-10. Elden tänds kring klockan 10 och Johan Birath kan vi lyssna på klockan 10.45.
Plats: Vägvisning vid korsningen nära Sinkan mellan Flemminge och Ryckelsby.

Årsmöteskväll - Åsbo hembygdsförening

Årsmöteskvällen börjar med att Eva Granlund berättar, sedan serveras kaffe och där efter årsmöte. Eva Granlund är sjukgymnast och skådespelare och hennes föreläsningar har blivit mycket populära. Med en blandning av skämt och allvar, glädje och ilska lotsar Eva oss genom just det som gör oss till dem vi är. Vårt genetiska arv spelar roll för hur vi beter oss. Välkommen till Ingemarsgården.
Tid: 03-14.
Plats: Ingemarsgården, Strålnäs.

Maila ditt evenemang till redaktionen@lanstidningen.se senast fredag veckan innan införande.

MOSSEBO (LT)

Att den lilla byn Mossebo har fått sitt namn av en mäktig borg som legat strax intill Mossebosjön är knappast så allmänt känt. Borgen kan ha funnits redan på 600-talet och den revs 1728. Mycket spännande historia kring platsen är dolt i dunkel. Mosseboborg fanns flera hundra år innan Sverige existerade och många betydelsefulla personer har bott på platsen.

Våra socknar finns ju inte kvar, även om de på sätt och vis lever kvar ändå i viss mån. Hembygdsföreningarna som bildades inom socknarna en gång i tiden lever ju vidare.

I Boxholms kommuns västligaste del ligger den långsmala socknen Rinna och i dess sydligaste del ligger den lilla byn Mossebo. Om saker och ting blivit som det först var tänkt så hade Rinna kyrka legat på en kulle strax norr om Mossebosjön. Där började kyrkan att byggas upp, men det gick som det ofta brukar gå. Kyrkrådet hade inte tillfrågats om den rätta platsen så det som byggdes upp på dagen revs ner på natten.

Än idag kallas platsen för Kyrkbacken, namnet finns med på moderna kartor. Man försökte sedan att bygga en kyrka vid Gårdslätt men även där var rået och förstörde, och det var först vid Rinnasjön som det gick att uppföra en kyrka.

Historien om kyrkbygget i Rinna kan man läsa om i Krafttagets bok Tusenårssteg och i den boken kan man också läsa om Mosseboborg, en av Boxholms kommuns

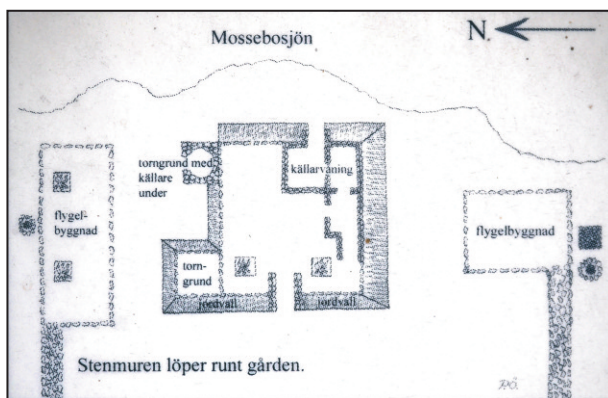
historiskt mest intressanta platser. Det finns idag en informationsskylt vid platsen och Mosseboborg är också omskrivet i boken Från Sommabygd till Vätterstrand VII, det är från dessa källor det mesta av kunskapen är hämtad till denna artikel.

Byn Mossebo har sannolikt fått sitt namn av den borg som legat vid stranden väster om Mossebosjön. Eller väster om Isballen för så hette faktiskt Mossebosjön en gång i tiden. Mossebo har skrivits på många olika sätt genom åren, till exempel Måsebo, Måsebro, Måsebygd, Måsebuden och Mossebuden.

Trakten var antagligen bebodd ett par tusen år före Kristi födelse, fynd från stenåldern som har gjorts kring Mossebo tyder på detta. När Mosseboborg uppfördes vet vi inte men helt klart härstammar borgen från medeltiden. Enligt boken "Från Sommabygd till Vätterstrand" borde den ha kommit till på 600-talet.

Borgen har flera gånger blivit förstörd av brand och av krig men byggts upp igen. Under 1200-talet ägdes Mossebo av någon som hette Ingevald och som bytte bort gården till Vreta kloster. Riksrådet Lindorm Ribbing ägde egendomen 1612 och efter hans död 1627 blev änkan Märta Bonde ägare av Mossebo. Då hon dog 1642 ärvdes Mossebo av dottern Brita och hon var gift med riksrådet Johan Rosenhane. Under deras tid bestod godset av 13 3/8 mantal.

Johan Rosenhane var riksråd, landshövding i Viborgs län, Karelens och så småningom i Östergötland. Han har lämnat efter sig en dagbok över åren 1652-1661 och den gavs ut i tryckt form 1995 och

Hembygdsforskaren CJ Stark tog på 1930-talet fram denna skiss på hur han tror att Mosseboborg har sett ut. Man kan se att det fanns två flygelbyggnader intill huvudbyggnaden och enligt skissen lär det även ha funnits två torn.

innehåller kortfattade anteckningar dag för dag. Tidvis bodde Rosenhane på Mossebo, även om han mest verkar ha befunnit sig på resa mellan tingssammanträden och rådsmöten.

Den 2 augusti 1655 skrev han: Reeste wij till Bockshålm, och kummo seent fram till Per Ribbing, klart kalt och bläst.

Den 20 mars 1657 skrev Johan Rosenhane: Reeste iagh på slättbyghden att besee dän nyröghda wäghen iginom Rök, Vårsta, Harsta och Hochsta socknar, sådan åth Rinna, att bese askbrukett och mina qwarnar vidh Reckelsshagha, kām sent hem till Måsebo. Skiönt väder.

Bara fyra kilometer från Mossebo ligger Trehörna kyrka. Trehörna församling bildades år 1652, men förslaget konfirmerades under tecknas och utfärdas på Stockholms slott av Drottning Christinas förmyndarregering redan 1643. Initiativet till den nya socknen kom från Christoffer Ribbing, dåvarande ägare av Trehörna Säteri. Det fanns en hel del motstånd till att Trehörna socken bildades, i synnerhet från Stora Åby

och dess kyrkoherde.

Men även Johan Rosenhane på Mossebo protesterade. Han hade nämligen också planer på att få bilda en socken och erhålla patronatsrätt. "Av den orsak kyrkan icke blev byggd vid Mossebo, inga hemman från Rinna socken lägges till Trehörna" lär han ha kommenterat saken.

Johan Rosenhane var med om att föra Karl X Gustavs lik från Skåne till Stockholm 1660. Hans sista anteckning i dagboken är från 1 juli 1661: "Min K: hustru Reste mād sin syster till Pärsmässa markna och kummo dee om afftonen hem igien, och jag war mād min swāgher upå iacht".

Två dagar senare dog Johan Rosenhane i hjärnblödning. När Brita Ribbing dog 1685 var dödsboet mycket skuldynt och borgenärerna krävde återbetalning i form av jordegendom och Mosseboborg började falla sönder. År 1728 lades Mossebo säteri till Boxholms säteris egendom och byggnaderna revs.

Det har alltså snart gått 300 år sedan Mosseboborg existerade men fortfarande syns ju

spår i landskapet som minner om svunna tider... Borgruinen består av en hög som är cirka 25 gånger 25 meter bred och 1-2 meter hög. Det finns rester av en källarvåning och på den har det varit en timmerbyggnad. En gång i tiden nådde Mossebosjön nästan ända fram till borgen.

Två torn tycks ha funnits också, i alla fall enligt den skiss över Mosseboborg som hembygdsforskare CJ Stark gjorde på 1930-talet. Ett par flygelbyggnader har funnits intill huvudbyggnaden och runt hela egendomen – förutom mot sjösidan – löper en 200 meter lång stenmur.

Det lär dessutom ha funnits en grävd fiskdamm 75 meter sydost om borgruinen. Enligt sägnen så har nötboskap som gick och betade på platsen ha drunknat i den förrädiska gungflyn och aldrig mer ha syntts till...

År 1723 togs det fram en karta där säterierna Boxholm och Mossebo är redovisade. På kartan ses också vägen mellan säterierna, några torp i omgivningarna samt en del andra detaljer, som till exempel avrättningsplatsen vid Brännbålskärr. Man kan anta att kartan togs fram med anledning av att Mosseboborg skulle rivas och att egendomen skulle läggas under Boxholm. På kartan är Mosseboborg kallat för Måsebo Gårdsplats och sjön intill är namngiven som Isballen, även om det står Måsebosjön inom parentes.

Tänk om arkeologer satte igång att gräva vid Mosseboborg. Det kan säkert finnas mycket spännande dolt under myllan...

Text och bild:
KLAS JOHANSSON